

Kompostowanie to też ekologiczne działanie

Świetnym sposobem na połączenie działań ekologicznych z pozbywaniem się odpadów z gospodarstwa domowego jest kompostowanie. Proces kompostowania doskonale wpisuje się w ideę zero waste – pozwala bowiem odzyskać i wykorzystać cenne substancje znajdujące się w odpadach. Dzięki takiemu działaniu resztki z ogrodu i kuchni nie muszą trafić na śmietnik. Kompost jest doskonałym sposobem na zagospodarowanie odpadków ogrodowych i kuchennych, które stanowią ponad 40% śmieci produkowanych przez przeciętne gospodarstwo domowe w roku.

W trakcie procesu kompostowania dochodzi do mineralizacji i humifikacji. To wieloetapowy i złożony proces. Rozkład odpadów zachodzi z udziałem mikroorganizmów (bakterii, grzybów, nicieni) i tlenu. Na początku grzyby i bakterie rozkładają substancje organiczne zawarte w odpadach. Kiedy zaczynają trawić substancje pokarmowe, produkują wówczas energię cieplną. W efekcie kompost zaczyna się nagrzewać do 20-40° C. Następnie z pomocą przychodzą dżdżownice, które tworzą próchnicę w etapie humifikacji. Ostatnim etapem jest „dojrzewanie kompostu”. Jego temperatura wyrównuje się z temperaturą otoczenia, a wewnątrz kończą się procesy powstawania nawozu.

Kompostowany materiał może ulegać rozkładowi gorącemu (w termokompostownikach) lub zimnemu (w przyzmach). Kompostowanie polega na zupełnie naturalnych zjawiskach zachodzących w środowisku , nie naruszających równowagi panującej w przyrodzie. Proces kompostowania naśladuje naturalny obieg materii w przyrodzie, polegający głównie na stworzeniu mikroorganizmom sprzyjających warunków do rozwoju.

Kompost wykorzystywany jest do poprawienia warunków glebowych : przede wszystkim do użyznienia i zwiększenia pojemności wodnej i powietrznej gleby. Wzbogaca ziemię o próchnicę, dostarcza roślinom azotu i potasu. Kompost można używać do kwiatów, roślin doniczkowych, warzyw, drzew i krzewów. Proces kompostowania to również oszczędność dla gospodarstwa domowego.

Kompostownik można zbudować własnoręcznie. Najprostsza metoda to stworzenie przyzmy. Dobrym pomysłem będzie także wykorzystanie nieużywanej drewnianej skrzyni. W sklepach dostępne są termokompostowniki - pojemniki o różnej pojemności i w różnych kształtach, łatwe do montażu i estetyczne, w których proces kompostowania przebiega szybciej niż w tradycyjnej przyzmy (gotowy produkt uzyskuje się już po 2 miesiącach, w tradycyjnym kompostowniku – po 9-18 miesiącach). Termokompostowniki są zaopatrzone w podwójną warstwę izolacyjną, utrzymują stałą temperaturę wewnątrz komory i dzięki temu proces rozkładu może zachodzić także zimą .

Pamiętajmy aby kompostownik umieścić w zacienionym miejscu i osłoniętym od wiatru.

Odpady nadające się do kompostowania:

- resztki po kwiatkach balkonowych i rabatowych,
- drobne gałązki,
- liście i skoszona trawa (układana cienkimi warstwami),

- resztki owoców i warzyw,
- ziemia z doniczek i skrzynek,
- niezadrukowany papier (tektura, chusteczki, serwetki),
- skorupki jaj,
- skórki z owoców cytrusowych (dokładnie umyte),
- fusy po kawie i herbacie,
- obierki,
- popiół z kominków,
- słoma i siano.

Różnorodność kompostowanych elementów sprzyja szybszemu rozkładowi materii organicznej.

Nie należy wyrzucać do kompostowania:

- metalu,
- kolorowych gazet,
- szkła,
- tworzyw sztucznych,
- mięsnych odpadów kuchennych, w tym również kości,
- zainfekowanych chorobami roślin ogrodowych,
- gruzu i kamieni,
- śmieci pochodzących z odkurzaczy,
- dużych ilości chwastów z nasionami.

Tworzący się kompost musi mieć dostateczny dostęp do świeżego powietrza. W przeciwnym wypadku np. trawa dorzucana sukcesywnie do kompostownika, nawet dodawana w niewielkich ilościach, zacznie gnić. Zbite warstwy z siana lub trawy muszą być wymieszane z kawałkami patyków, gałązek. Tylko wtedy zapewnimy materiałowi kompostowemu obieg powietrza i szybsze dojrzewanie. Kompost winien być stale wilgotny, ale jednocześnie nie może być mokry. W przypadku nadmiernego przesuszenia dochodzi do zahamowania procesów rozkładu, a nadmierna wilgotność może spowodować gnicie. W czasie suszy należy podlewać kompost, a w trakcie intensywnych opadów należy zadbać o odpowiedni odpływ nadmiaru wody.

Aby przyspieszyć rozkład kompostu, można dodawać gotowe preparaty zawierające szczepy bakterii i grzybów. Proces kompostowania mogą wspomóc też dżdżownice. Przyspieszenie procesu kompostowania można uzyskać również przez sporządzenie roztworów z ziół : rumianku, pokrzywy, skrzypu, krwawnika . Dojrzały kompost ma jednolitą kruchą, strukturę i przyjemny, leśny zapach.

Rośliny mogą być nawożone kompostem przez cały rok ale najlepiej robić to wiosną i jesienią kiedy substancje organiczne są roślinom szczególnie potrzebne. Kompost możemy stosować w ilości od 4 - 7 kg/m²/rok na glebach piaszczystych oraz do 1kg/m²/rok na glebach gliniastych.

Kompostowanie jest lekcją biologii, gdzie na własne oczy możemy zobaczyć, jak wygląda rozkład materii i że coś, co już jest martwe (w tym przypadku odpady) może stać się pokarmem dla nowego życia.

Joanna Przeworska-Erazmus